

SLUTTRAPPORT

Gränsregion? Dansregion! 2008

Tørst – lokale ungdommer og profesjonelle dansere i samspill

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala utvecklingsfonden

Innholdsfortegnelse

1. Sammanfattning och underskrifter.....	3
2. Bakgrunn for prosjektet.....	5
2.1. Prosjekteiere og hensikt med prosjektet.....	5
2.2. Kostnader og finansiering	6
2.3. Tidsplan.....	6
3. Prosjektbeskrivning och målutfyllelse.....	7
3.1. Mål.....	7
3.2. Målgrupper.....	8
3.3. Aktivitetsbeskrivning.....	8
3.3.1. Lokal danseutvikling	9
3.3.2. Rekrutteringsprosjekt.....	10
3.3.3. Dansevents och produksjoner.....	10
3.3.4. Overgripande arbeid.....	14
4. Indikatorer.....	15
4.1. Sysselsettingseffekt.....	15
4.2. Effekt på øvrige indikatorer.....	15
5. Prosjektets påvirkning på gjennomgående (horisontelle) kriterier.....	16
5.1. Gränsregionalt mervärde.....	16
5.2. Bättre miljø	17
5.3. Jämställdhet	17
5.4. Mångfald och integration	17
6. Prosjektets øvrige resultater og erfaringer.....	18
6.1. Publikum.....	18
7. Grenseregionalt samarbeid etter prosjektavslutning	18
8. Resultatspredning.....	19

Vedlegg (6)

1. Sammanfattning och underskrifter

”Grensregion? Dansregion!” har vært et ettårig prosjekt, der vi har hatt som mål å innlede ett utviklingsarbeid for ett bestående danseliv. Gjennom å bruke kunnskap og erfaringer fra tidligere Interreg-prosjekt samt å arbeide for en større geografisk spredning i neste prosjekt håper vi å oppnå vår overgripende visjon å *etablere Indre Skandinavia som den fremste dansregionen på nasjonalt plan, etter storbyene i Sverige og Norge.*

Projektet kommer bidra till att Inre Skandinavien blir en region som invånare och besökare finner attraktiv och spännande att leva och bo i, en region som upplevs som vital och ungdomlig. Dansen är stark i ungdomskulturen, men saknas ofta i kommunal och offentlig verksamhet. I det utvecklingsarbete som inletts, har olika aktiviteter genomförts i syfte att ändra på detta och därigenom skapa förutsättningar för nya arbetstillfällen uppbyggda kring dansen inom såväl kommunal som privat verksamhet.

Under året har en samarbete inletts med ingående navkommuner i projektet på svensk (Arvika, Kristinehamn, Sunne och Säffle) och norsk sida (Hamar, Tynset, Kongsvinger og Elverum) i syfte att uppmärksamma dansens betydelse inom ungdomskulturen och föra en dialog kring hur dansen kan stärkas och utvecklas lokalt och bidra till att skapa en regional aktiv dansmiljö.

Fra "Betong Beats" på Hamar

Ytterligere insatser og aktiviteter vi har arbejdet med under projektperioden har varit:

- Dialog med olika organisationer og verksamma inom dansområdet i syfte att stärka og utveckla de lokala dansnaven, og lägga grunden för interregionala samarbeten i Inre Skandinavien.
- Dialoger og aktiviteter som bidragit till att synliggöra regionen i ett nationellt og internationellt perspektiv.
- Dialog med arrangörer eller möjliga framtida arrangörer i syfte att bredda og stärka arrangörsskapet inom dansområdet og coaching i samband med arrangemang.
- Synliggörandet av dansen genom bland annat föreställningar og workshops.
- Fortbildning för pedagoger og dansverksamma i Inre Skandinavien.
- Informationsinsatser i syfte att bland annat sprida kännedomen om projektet.
- Rekruttering av unge, profesjonelle dansekunstnere til regionen.
- Uppstart av utvecklingsarbeite kopplat till den svensk-norska dansbanken.
- Danseproduksjoner. Både helprofesjonelle og amatøroppsettinger med lokale aktører.
- Framtagande av ny Interregansökan.
- Samarbeite med Karlstads universitet för utveckling av dans i skolan i Värmland.

Vi har i många avseenden väl oppfylt projektets såväl generella og som åtgärdspecifika indikatorer. Beträffande antalet involverade pedagoger, publik, fortbildning för dansverksamma, dansdialoger og andra involverade har vi vida överskridit det förväntade resultatet. Därtill har vi för att få en bild av dansintresset bland unga og förhållningssätt till kultur og dans genomfört enkäten *Dansbarometern* riktad mot unga från mellanstadiet t.om gymnasiet, samt intervjuat politiker og tjänstemän i navkommunerna på svenska sida og startat samarbetet med kommunerna på norsk sida.

Det er nå bevilget støtte til et nytt interregionalt prosjekt for 2009 - 2010, "Danseregion!", som blir en fortsettelse på samarbeidet mellom Dans i Värmland og Hedmark Teater.

Else Braseth
Prosjekteier Hedmark Teater

Marianne Eriksson
Prosjekteier Dans i Värmland

2. Bakgrunn for prosjektet

Dans i Värmland og Hedmark Teater har i utgangspunktet forskjellige arbeidsområder, erfaringer og kompetenser som tillsammans utgör grundelementen för en dansregion – tillsammans skapar vi bredd og kvalitet i vårt arbete. Vi har ønsket å jobbe enda tettere med enda mer utveksling mellom oss, mellom kommunene og mellom landene og prosjektet ger oss de förutsättningar vi behöver för fortsatt gränsöverskridande utvecklingsarbete og skapandet av en attraktiv dansmiljö i Inre Skandinavien.

I tidigare projekt har vi fokuserat på kompetensutveckling og nätverksbygginge og erfaringer från detta tog vi med oss in i detta projekt, där fokus har legat på genomförandet av aktiviteter og oppbyggingen av de element som ska vara kärnverksamhet i en framtida dansregion.

2.1. Prosjekteiere og hensikt med prosjektet

Med dette projekt vill vi utveckla dansen över läns- og landsgränser för att på så sätt bygga en dansmiljö där alla de element innefattas som behövs för att den ska bli komplett.

Detta gör vi genom att sammanföra de kompetenser som finns i respektive organisation. Dans i Värmland tillför erfaringer från pedagogiskt arbete, dansterapi og kompetensutveckling, medan Hedmark Teater tillför kunnskap om produktion og arrangörsskap.

Vi startet en dialog for å se på muligheter for samarbeid med Østfold, Akershus og Dalarna.

Vi kan inte konkurrera med storstädernas urbana puls og stora kulturutbud, men vi kan sända ut signaler så att oppfattningen av vår region blir mer nyanserad. Vidare legger vi grunden för framväxten av en ny näring i regionen genom vår satsning på dansen. En breddad syn på dansen og fler professionella dansverksamma i regionen leder inte bara till fler arbetstillfällen, utan bidrar även till utveckling og innovation inom olika samhällssektorer samt bidrar till ökad livskvalitet. Detta stärker i sin tur regionens attraktionskraft som helhet, samtidigt som vi stärker yrkeskompetensen inom specifika områden som är en viktig förutsättning för ungas möjlighet att utöva dans. I samarbeid med kommuner og andre verksamheter, vill vi blandt annat arbeida för att på fler orter än idag kunna erbjuda ett dansutbud som attraherar de unga og skapar förutsättningar för såväl eget utövande som att ta del av olika dansevents.

Fra forestillingen "Kva med eit kyss?"

2.2. Kostnader og finansiering

Prosjektet har på svensk side hatt en kostnadsramme på til sammen SEK 3 081 750 for prosjektperioden. I Norge har den samme rammen vært på til sammen NOK 2 739 000. Finanseringsplanen for respektive part har sett ut enligt følgende:

FINANSIERING

Sverige

	2008
Arvika Kontant	100 000
Säffle Kontant	50 000
Kristinehamn Kontant	50 000
Sunne Kontant	50 000
Region Värmland kontant	790 875
Arvika Direktfinansiering	250 000
Kristinehamn Direktfinansiering	125 000
Sunne Direktfinansiering	125 000
<u>Total svensk nasjonell medfinansiering</u>	<u>1 540 875</u>
Europeiska Regionala UtvecklingsFonden	1 540 875
<u>SUM</u>	<u>3 081 750</u>

FINANSIERING

Norge

	2008
Hedmark Teater Direktfinansiering	532 000
Hedmark Teater Kontant	52 000
Turnéorganisasjon for Hedmark	418 000
Kulturformidling Oppland	120 000
Tynset kommune direktefinansiering	132 000
Tynset kommune Kontant	275 000
<u>Total norsk regional medfinansiering</u>	<u>1 529 000</u>
Statlige IR-midler	1 210 000
<u>SUM</u>	<u>2 739 000</u>

2.3. Tidsplan

Aktivitet	Startmåned	Sluttmåned
Oppstart av prosjektet	01.01.08	31.12.08
Lokal dansutvikling	01.01.08	31.12.08
Danse events	01.01.08	31.12.08
Erfaringsutveksling	01.01.08	31.12.08

3. Projektbeskrivning och måluppfyllelse

Projektet har syftat till att, i samarbeide med bland annat kommuner, inlede ett utviklingsarbeide som legger grunden for framvaxten av en attraktiv dansregion i Inre Skandinavia. Vi far en ny naring i regionen og forutsattningar skapas for fler arbeidstillfallen.

Genom nye motene mellom dansen og ulike bransjer i samhallet, skapas forutsattningar for utvikling og innovasjon saavel inom som utom dansområdet, vilket bidrar til att bland annat starke regionens konkurrens- og attraktionskraft. Dette i sig, er en forutsattning for hallbar tillvaxt.

3.1. Mål

Målet med prosjektet har vært at Dans i Värmland og Hedmark Teater, gjennom å bruke kunnskap og erfaringer fra tidligere Interreg-prosjekt, sammen med et antall kommuner skal innlede et utviklingsarbeid for et bestående danseliv, samt jobbe for en større geografisk spredning i neste prosjekt 2009-2010. I en forlengelse har denne satsningen til hensikt å oppnå vår overgripende visjon *å etablere Indre Skandinavia som den fremste dansregionen på nasjonalt plan, etter storbyene i Sverige og Norge*. Härigenom kommer vi att bidra til att våre regioner opplevs som attraktiv og spennande att bo i samt vital og ungdomlig, då dansen är stark inom ungdomskulturen.

Vi har i många avseenden väl oppfylt prosjektets saavel generella som atgardsspesifikke indikatorer. Beträffande antalet involverede pedagoger, fortbildning for dansverksamma og dansdialoger har vi vida overskridit det forvante resultatet. Samtidig kan vi konstatere att forankringsprosessen og oppstarten i kommunerna har kravt mer tid an beraknat, vilket medfor att vi inte naatt ut til ulike malgrupper i den omfatning vi onskat. En bidragende orsak til dette var forandringen i utformningen av prosjektet fran ett trearigt prosjekt til ett 1-arigt og ett 2-arigt prosjekt, hvilket medforde att kommunerna intog en avvaktende instilling betráffande sine satsninger i prosjektet.

Til foljd av bristende tid att inlede dialog med ungdomsfullmaktede ute i kommunerna valde vi, for att fa en bild av dansinteresset bland unga og forholdningssatt til kultur og dans, att gjennomfore dva enkaer samt intervjuer. Härigenom har vi saledes andaa faatt en inledende bra bild over bland annat ungas dansinteresse.

Ved å ha kombinert og utvekslet de forskjellige erfaringene vi har i Dans i Värmland og Hedmark Teater, har vi jobbet mye bredere innen dansefeltet dette året enn det vi ville klart alene. Erfaringsutveksling har vært en viktig del av dette arbeidet, i tillegg til de forskjellige konkrete prosjektene som har krysset grensen. Vi har lagt en strategi for hvordan vi skal jobbe videre med å styrke dansen i regionen.

Med dette prosjektet har vi synliggjort at dans kan og bør være en del av et regionteaters virksomhet. Resultatet er at i utredningen om Teater Innlandet, er dans foreslått som en del av teaterets faste virksomhet.

Minst tre personer har flyttet tilbake til regionen for å virke her som dansekunstnere i løpet av prosjektperioden. Vi har dialog med alle og samarbeider tett med to av dem idag. Vi startet en god dialog med Dalarna, Østfold Teater og Kultur Akershus for mulig samarbeid, og kommer til å fortsette dialogen og erfaringsutvekslingen.

3.2. Målgrupper

Huvudmålgruppen har varit unga men och kvinnor i regionen, unga danskonstnärer och andra dansintresserade som bor här men även utanför regionen. Syfte är att vidga våra nätverk och lyfta fram vår region som en framtida livaktig dansmiljö i syfte att attrahera professionella yrkesverksamma att komma till regionen och bidra till att stärka och utveckla Inre Skandinavien som dansregion.

I arbeidet har tjenestemenn og voksne, som er ansvarlige for hvordan ressurser fordeles til ungdom, vært viktige samtalepartnere. Vi har hatt mye av fokuset på ungdom. Vi har også rettet oss mot kommunene og kulturpersonene der for å lage strukturer for hvordan de selv kan arrangere og jobbe videre med dansen.

3.3. Aktivitetsbeskrivning

För det inledande utvecklingsarbetet för skapandet av en attraktiv dansmiljö i Inre Skandinavien identifierade vi centrala insatsområden, som är avgörande för att skapa en grogrund för en blomstrande dansregion:

Lokal dansutveckling genom att etablera kontakt och dialog med ett antal kommuner, som i ett senare projekt vill fungera som drivande nav i lokal dansutveckling.

- Nio dansnav (Arvika, Elverum, Hamar, Karlstad, Kongsvinger, Kristinehamn, Sunne, Säffle och Tynset)
- Samverkan över kommun-, läns- och landsgränser
- Utveckla dansen inom nya områden

Rekrytering av unga, professionella och skapande dansare för att

- Rekrytera pedagoger och dansare till arbete i nav-kommuner
- Värdera och planlägga nya möjligheter för betalt arbete inom dansområdet
- i projektet gemensamt erbjuda möjligheter till egen utveckling, mötesplatser, arbetstillfällen, spännande dansupplevelser och innovativa sammanhang för kreativa danskonstnärer
- utanför regionen aktivt marknadsföra de arbetstillfällen och utbildningsmöjligheter som finns inom dansområdet i regionen

Dansevents – i projektet utvecklas detta för att skapa en dansmiljö, synliggöra dansen och göra scenisk dans tillgänglig för publiken. Dansen skall bidra till regionens attraktionskraft på unga.

Övergripande arbete är erfarenhetsutbyten och spridning av resultat och idéer, samt framtagande av en ny Interregansökan ”Dansregion!” för 2009-2010. För utvidgning av det geografiska området har dialoger förts med Dans i Dalarna och Akershus. I juli träffade vi Östfold Teater som visade ett stort intresse att bli en del av projektet *Dansregion!*. Vidare har arbetet inneburit omarbetning av projektet och färre medfinansierande kommuners möjlighet till medverkan, då omslutningen skulle sänkas.

3.3.1. Lokal danseutvikling

I navkommunerna på svensk sida är förankringsprocessen, som tog större delen av hösten i anspråk, avslutad och kommunerna har arbetat fram strukturer och arbets sätt för det fortsatta arbetet i nästkommande projekt. Till följd av kommunernas inledningsvis valda satsning på dans i skolan har danskonstnärernas arbetsinsats därför främst legat inom dans i skolan.

Dansutvecklarna har å andra sidan, vid sidan om samarbetet med kommunerna kring den konkreta verksamhet som startat, arbetat med kartläggning och kompetens-match-making i navkommunerna och dess kranskommuner på ett mer övergripande sätt.

I kommunernas satsning på dans i skolan har fokus varit på yngre elever i grundskolan och en blandning av prova-på-dans och dans som metod till inläring.

I Arvika, där projektet startade redan under våren, arrangerades en interregional konferens den 26 september med fokus på *Dans i skolan*. Målgrupp för konferensen var politiker, tjänstemän, pedagoger och dansverksamma i och utanför Arvika. Konferensen blev uppskattad och bidrog på olika sätt till att stärka kunskapen om dans i skolan hos de närvarande (Se Bilaga 1), vilket bidrog till att stärka intresset för projektet.

*Bild från Gateskolan i Arvika våren 2008 i samband med föräldra-
uppvisning av dansföreställning tema Vikingatiden.*

Två kommuner valde att även lägga vissa resurser på att öka tillgången till dans på fritiden genom att skapa tillgång till en kompetens som i dagsläget inte finns i kommunen. I Säffle har ungdomar erbjudits dans på fritidsgården Bylunda och en dialog pågår med den ideella föreningen Scenverkstaden, knuten till SäffleOperan, för att deras medlemmar ska få möjlighet att prova på dans. I en förlängning kan det leda till att SäffleOperan som idag sätter upp en stor teater-/musikföreställning varje år, även tar in dansen i sin verksamhet.

Vi har vidare påbörjat en process för att skapa interkommunala samarbeten. En del i detta har varit att stödja SäffleOperans arrangörsskap i syfte att bidra till att SäffleOperan kan etablera sig som en nationell scen för dans.

Utöver kontakt med personer inom kommunal verksamhet, har även dialoger inletts med vuxna och unga inom ideella föreningar, privata företag eller verksamheter samt dansverksamma, dans- och kulturintresserade. Detta i syfte att stärka arrangörsskapet för dans och bredda utvecklingen av dansmiljön i regionen.

Beträffande våra specifika målgrupper idrottsföreningar och ungdomsfullmäktige har vi under detta första år till följd av tidskrävande förankringsprocesser inte haft möjlighet att gå ut mot dessa målgrupper i form av dansdialoger som var planerat. Istället har vi kartlagt dansintresset bland barn och unga i enkätform. Enkäten Dansbarometer gick ut till unga i år 4-gymnasiet år 3 i navkommunerna på svensk sida. En enkät riktad till musik- och kulturskolor i respektive

navkommun samt intervju med politiker och tjänstemän inom barn och utbildning och kulturområdet har kompletterat Dansbarometern. Detta för att få en bild av hur respektive kommun tänker kring kultur och dansen samt vilken dansverksamhet som idag finns tillgänglig inom kommunal regi.

I förbindelse med oppsetningen ”Tørst” (se under), arbeidet både koreograf og koreografi-assistent i lengre perioder på Tynset, for å instruere lokale ungdommer som skulle delta i forestillingen, men også for å drive opplæring av lokale dansepedagoger. På norsk side har vi i stor grad brukt danse-events som metode i lokal danseutvikling, knyttet til den kommunale satsningen. Gode eksempler på dette er bl.a. ”Tørst” på Tynset og ”Betong Beats” på Hamar, se punktet under.

3.3.2. Rekrutteringsprosjekt

Hedmark Teater har ved flere produksjoner i 2008, leid inn profesjonelle dansevirksomme for å jobbe i vår region. Vi har lagt stor vekt på å koble profesjonelle dansekunstnere med lokale amatører og kulturarbeidere, for å gi inspirasjon og kunnskap til lokalmiljøet, men også for på sikt og skape et behov for nye arbeidsplasser innen dansefaget. På denne måten klarer vi også å skape direkte kontakter mellom de dansevirksomme og dansemiljøet i regionen. Konkret eksempel på dette er Tine V. Tyldum og Guro Anna Wyller Odden som vi leide inn på Betong Beats. Disse jobber begge med et prosjekt som heter ”Landing”, og som nå planlegger en større produksjon i vår region i 2010.

Et av våre delmål har vært å trekke profesjonelle dansevirksomme fra vår region tilbake, og gi de mulighet til å virke på sitt hjemsted. Eksempler på dette er bl.a. forestillingen ”ArthroPod” som vi hentet til vår region, der danseren Mari Dæhlie, opprinnelig fra Hamar, var med. I forbindelse med forestillingen ”To Die For” ble den London-baserte koreografen Hanna Gillgren, opprinnelig fra Värmland, gitt en mulighet til å komme tilbake til sin region for å produsere og spille forestillinger. Koreograf Ingunn B. Tarebø-Myhre ble også hentet fra Bodø for å koreografere forestillingen ”Tørst” i sitt hjemfylke. På sikt håper vi på denne måten å kunne bidra til flere arbeidsplasser innen dans i regionen, og få unge med danseutdannelse til å bosette seg i sin hjemlige region.

3.3.3. Dansevents och produktioner

Dansföreställningar av olika karaktär och för olika målgrupper har turnerat i regionerna under hösten. Föreställningarna visades för skolor och i vissa fall även för allmänheten (Se Bilaga 2). Samtliga föreställningar uppmärksammades medialt, vilket också bidragit till att synliggöra dansen i regionen.

En viktig del i arrangerandet av dansföreställningar har varit att kommunerna tar ett delansvar så kunskapen om vad som avses med arrangörsskap ökar i kommunerna. Inledningsvis har dansutvecklarna tagit ett stort ansvar för denna del tillsammans med respektive kommun, vilket har medfört att deras kunskap och medvetenhet om arrangörens roll och ansvar har ökat.

Bild från föreställningen "Polare"

Polare

I samband med föreställningen "Polare" arrangerades även workshops för elever. En viktig del i vårt arbete med att utveckla dans i skolan har varit att eleverna även ska få se professionella dansföreställningar och möta dansen som konstform och därigenom utveckla och få inspiration till det egna kreativa skapandet i dansen.

Tørst

En moderne, helaftens danseforestilling med profesjonelle samtidsdansere ble produsert i samarbeid med Tynset kommune. "Tørst" hadde premiere på Tynset Kulturhus 12. mars 2008 og var en del av Tynset Kulturhus sitt 20-årsjubileum.

Ingunn B. Tarebø-Myhre var koreograf og Maren Wedøe koreografi-assistent. Dansere: Ingeleiv Berstad, Magnus Eide Myhr og Mikkel Are Olsen. I tillegg medvirket lokale pedagoger, 24 lokale barn og ungdommer i alderen 10-19 år og foreldre.

"Tørst" ble valgt ut som én av "100 magiske øyeblikk" til åpningen av Den norske opera og ballett i Bjørvika i 2008. Forestillingen ble en sterk markering av dansen i vår region, og også i en stor nasjonal sammenheng. Produksjonen av "Tørst" førte til økt lokal arrangørs- og produksjonskompetanse i Nord-Hedmark.

h2dance viste en sterk forestilling om manipulasjon og gruppetilhørighet

To Die For

Internasjonal co-produksjon med en norsk, Heidi Rustgaard, og en svensk koreograf, Hanna Gillgren. Dansekompaniet h2dance spilte "To Die For" i Norge og Hedmark Teater i april 2008 etter å ha hatt deler av prøveperioden ved Hedmark Teater. Det var svært utviklende for staben ved Hedmark Teater å ha dette samarbeidet med et internasjonalt dansekompani. "To Die For" hadde premiere på Laban i London 21. november. De fire samtidsdanserne viste en sterk forestilling om manipulasjon og gruppetilhørighet. Forestillingen ble vist på Hamar, Tynset, Lillehammer, Gjøvik, Drammen, Bærum og også i Karlstad. Forestillingen turnerer nå i England. I tillegg ble "To Die For" vist for elever på videregående skoler i Hedmark.

Kva med eit kyss?

En forestilling basert på Erna Oslands noveller - framført som monologer og illustrert med dans. "Kva med eit kyss?" ble spilt for 4.-7. klasse i Oppland og Hedmark i 2008. Forestillingen har blitt lagt merke til i en nasjonal sammenheng, og ble nominert fra Hedmark til den kulturelle skolesekkens egen pris GULLSEKKEN. "Kva med eit kyss?" er et samarbeid mellom Hedmark Teater og Turneorganisasjonen for Hedmark. På grunn av en sykemelding kunne ikke siste del av turnéen gjennomføres som planlagt.

Regi: Kristin Bengtson. Koreograf: Ingunn B. Tarebø-Myhre. Danser: Maren Wedøe. Skuespiller: Knut Øivind Hagen.

Gjennom sin dans representerte Tumaini Group internasjonalt mangfold i Hedmark 2008

Barabaig

Familieforestillingen ”Barabaig!” gjestet Elverum og Hamar i april 2008. Tumaini Group fra Tanzania hadde tre forestillinger, og et danseverksted i Elverum i samarbeid med Hedmark Teater, Glomdalsmuseet og Kulturhuset Elvarheim.

Betong Beats

Et stedsspesifikt prosjekt hvor dansekunstnere utfordret møtet mellom skating, dans og musikk i skaternes egen betongpark på Hamar (se Bilag 3). Aktørene i dette pilotprosjektet var 14 lokale dansere og skatere i alderen 13-21 år fra Rena, Elverum og Hamar, akkompagnert av perkusjonist Skjalg Lidsheim og dj/rapper Espen Nordbekk. To dansekunstnere, Guro Anna Wyller Odden og Tine Tyldum deltok i produksjonen. ”Betong Beats” ble en suksess som kommer til å bli et årlig stedsspesifikt arrangement i Hamar. Vi samarbeidet med Kumar Media om dokumentasjon av prosjektet. Filmen lever videre og blir stadig sett av nye publikummere bl.a. på internett.

"Arthropod" Plire Multi Dance. Turnè i Hedmark og svensk premiére i Arvika.

ArthroPOD

Gjestespill. Det prisbelønte dansekompaniet PLIRE MULTI DANCE gjestet Arvika 26. september og Hedmark Teater Hamar i oktober med danseforestillingen "ArthroPOD" (se Bilag 4). Mari W. Dæhli fra Hamar var en av danserne. Mari var en av deltagerne i Interreg-satsningen "Drømmesommerjobben" sommeren 2006, der hun ble kjent med ArthroPod-koreograf Tharan Revfem. I forbindelse med forestillingen holdt Mari og Tharan også workshop for 3. klasse på Stange Videregående.

Dansebuss

Før att ytterligere stødja och utveckla arrangörsskapet i kommunerna och regionen som helhet, få fler att vilja arrangera dans samt öka kunskapen om dans, har vi gått ut med en inbjudan om gratis dansbuss till utbudsdagarna på Dieselverkstan i Stockholm. Inbjudan har även skickats till koreografer som är verksamma i regionen, för att skapa fler direktekontakter både inom regionen och nationellt. Deltagarna har vidare möjlighet att påverka vilka dansföreställningar som ska subventioneras av Dansspridning i Mellansverige under 2009/2010. Resan kommer att ske den 23e januari 2009.

3.3.4. Övergripande arbete

I samband med tidigare nämnda konferensen i Arvika den 26 september, gjordes även en presentation av projektet för att deltagarna dels skulle få ökad kännedom om projektet, dels lättare se den enskilda satsningen på dans i skolan i ett större sammanhang.

Nätverksträffar och fortbildning

I forbindelse med konferansen i Arvika den 26 september arrangerades en inspirationsdag/nätverksträff för dansverksamma i Inre Skandinaven (se Bilaga 5) för utbyte av erfarenheter, nätverksskapande och kompetensutveckling genom en praktisk workshop i koreografisk metod med den norske dansaren och koreografen Tharan Revfem.

Hedmark Teater arrangerte nettverkstreff for alle dansevirkssomme i regionen på Hildes Ballettstudio, Hamar, lørdag 22. November (se Bilag 6). Instruktør var svenske Jakob Isaksson – en stor kapasitet innen Street Dance. Det var kurs i streetdance og koreografi. Etterpå var det samtaler om ønsker for et eventuelt nytt interregnsamarbeid og hvordan det opparbeidede nettverket kan utvikles.

Vidare har några av de dansare/koreografer som besökt regionen under året, anlitats som gästlärare för yrkesverksamma dansare i regionen skulle få möjlighet till fortbildning. Ett *artist talk* med Christine DeSmet från Belgien om samtida koreografi i Europa och lärprocesser arrangerades också.

Dansebanken som vi etablerte i vårt tidligere interregnsamarbeid, er fortsatt oppe og går. Vi har fått flere personer i banken, og har utført en spørreundersøkelse om hvordan den fungerer.

4. Indikatorer

4.1. Sysselsettingseffekt

”Grensregion? Dansregion!” har med sine prosjekter engasjert 98 personer som tilsvarer 9,5 årsverk.

4.2. Effekt på øvrige indikatorer

Tiltaksspesifikke indikatorer	Planlagt	Genomført
Antal kvinner som deltar i projektet	435	596
Antal män som deltar i projektet	135	197
Varav antal ungdomar 15-24 år som deltar i projektet(kvinner)	176	168
Varav antal ungdomar 15-24 år som deltar i projektet(män)	65	36

Antal undanröjda opplevda gränshinder	5	5
Antal personer som deltar i gemensamma utbildningar og praktik	565	793
Antal undanröjda opplevda gränshinder	5	3 gjennomførda 2 påbörjade
Antal nyetablerade og vidareutvecklade gräns-överskridande kluster	1	1 påbörjat
Etablerade institutionella samarbeiden	1	1
Nya og vidareutvecklade metoder for stads og landsbygdsutveckling	2	2 påbörjade

5. Prosjektets påvirkning på gjennomgående (horisontelle) kriterier

5.1. Gränsregionalt mervärde

Siden Dans i Värmland og Hedmark Teater opprinnelig har ulik kompetanse, har dette samarbeidet vært svært fruktbart.

Vi opplever at veien mellom Sverige og Norge blir kortere og kortere på mange områder i samfunnet både når det gjelder å studere og å jobbe. I danseverdenen er det mer vanlig å søke nedover Europa eller til USA.

Vi er derfor svært stolte av å bidra så sterkt til å informere om hva som skjer, utveksle erfaringer, samarbeide og å faktisk kunne fysisk jobbe på begge sider av grensen.

Hver dansesjanger har små miljøer både i Sverige og i Norge, så vi opplever at både vi, publikum og utøvere finner stor nytte og interesse av samarbeidet.

5.2. Bättre miljø

Slik vi ser det er prosjektet positivt for miljøet. Vi har fått flere folk i fysisk aktiviteter, noe som gjør at man blir i bedre form og derfor kanskje velger å gå eller å sykle i stedet for å ta bilen.

Vi skaper fritidsaktiviteter og happenings i nærmiljøet, slik at mange ikke trenger å reise langt for å få være med på og å oppleve kultur.

Våre aktiviteter er heller ikke noen belastning på miljøet. Det er kroppen som er ressursen.

Fra forestillingen "Kva med eit kyss?"

5.3. Jämställdhet

Det har lenge vært flest jenter som holder på med scenisk dans. Fordi dansen er mer og mer populær innen ungdomskulturen, blir det stadig flere gutter som danser. I prosjektet vårt har vi lagt vekt på å nå ut til begge kjønn ved å velge forskjellige innfallsvinkler til dansen.

I prosjektet Betong Beats har man gitt mange gutter et nytt bilde på dans gjennom å gå i samarbeid med det lokale skatemiljøet som består av flest gutter og fått dem med i en danseforestilling. Man har på den andre siden gitt jentene en inngang til skatemiljøet ved at man har flyttet danserne ut av dansestudio og samarbeidet om et felles prosjekt.

Satsningen på "Dans i skolan" gör också att bilden av dans och vem som kan hålla på med dans förändras, eftersom alla deltar i den verksamheten oavsett kön.

5.4. Etnisk mangfold och integration

Dans er en fysisk uttrykksform og kan ses på som et universelt språk. Alle kulturer har i all tid hatt sin dans i en eller annen slags form. Uansett kultur og bakgrunn, er bevegelse og kropp essensielt for mennesket både i oppveksten som læringsmåte og i sosiale sammenhenger. Dette är något vi också visar genom ett medvetet val av den dans som invånarna i Inre Skandinavien får möjlighet att ta del av genom projektet.

Gjennom aktivitetene våre har forskjellige mennesker og forskjellige kulturer møttes. Spesielt dans i skolen har svært positiv utslagskraft på integrering og kommunikasjon. Vi ser elever som til vanlig er innesluttet pga språkproblemer, utfolde seg sammen med de andre. Vi har opplevd elever med adhd eller psykisk utviklingshemning kaste seg ut i dansen i vill glede og på lik linje med de andre i klassen. De lærer å slippe seg løs, men samtidig ta ansvar for de andre i klassen. Lærere sier de merker stor forskjell på klassemiljøet etter danseundervisning.

6. Prosjektets øvrige resultater og erfaringer

Hedmark Teater får stadig oftere henvendelser vedrørende danseprosjekter, både fra dansevirkosomme i vår egen region og fra storbymiljøer. Vi ser at prosjektet "Grenseoverskridende Dans i Indre Skandinavia" og "Grensregion? Dansregion!" gjør at Hedmark Teater og Dans i Värmland har blitt satt på kartet i dansesammenheng. Denne effekten håper vi å forsterke gjennom vårt neste interregionale prosjekt "Danseregion!".

6.1. Publikum

Ett av våre delmål er å vise dans til stadig nye målgrupper, blant annet via de stedsspesifikke danseproduksjonene. Dessuten ønsker vi å tilby profesjonelle danseforestillinger i vår egen region, slik at de danseinteresserte ikke må reise til storbyene for å se dans. **Totalt publikumstall for produksjoner og prosjekter som inngikk i "Grenseregion? Danseregion!" er 12.369.** Hovedvekten av publikummet var ungdom under 24 år.

7. Grenseregionalt samarbeid etter Interreg-prosjektets avslutning

Arbeidet fortsettes med prosjektet "Dansregion!" i 2009 og 2010

8. Resultatspredning

Under året har vi fortlöpande spridit information om projektet genom våra nätverk, hemsidor och nyhetsbrev som går ut till verksamma inom kulturområdet, pedagoger, dansverksamma, arrangörer med flera. Vi har också genom mediekontakter fått uppmärksamhet kring projektet och dess olika aktiviteter.

ARVIKA NYHETER • VÄSTRA VÄRMLANDS TIDNING • ONSDAG 22 OKTOBER 2008

Arvika Nyheter.

Dansföreställning följdes upp av workshop

Förra veckans dansföreställning Polare följdes denna vecka upp med en workshop för eleverna på Järvenskolans högstadium.

STOMMEN

Klass sju kommer in i gymnasalen, men nu står inte gymnast på schemat, nu är det dansworkshop som gäller. De var inte med på dansföreställningen förra veckan, som spelades för årskurs åtta och nio, men eftersom Järvenskolan valts ut till att få en uppföljning på föreställningen får även sjuorna vara med. Eftersom föreställningen byggde mycket på att förhålla sig till varandra och hur kroppar kan arbeta fysiskt tillsammans, lärvis det att eleverna vågar närma sig varandra. I början är det väldigt nervöst och fnissigt, men de som vågar ta sig an uppgiften kommer snart igång.

ÖVNINGARNA handlar om att koncentrera sig, stå still, röra sig, ha ögonkontakt och att lyssna.

Dag Andersson och Måns Erlandsson ger instruktioner och demonstrerar. Genom att stötta upp varandra och lägga sin vikt mot den andre ska eleverna tas sig tvärs över rummet.

STATYER. Leo Wilhelmsson lutar sig mot dansaren Måns Erlandsson i övningen med att inta frysta poser. Workshopen på Järvenskolan gavs som en fortsättning på dansföreställningen Polare som högstadiungdomar bjöds på förra veckan.

- Vad var det vi jobbade med? frågar ledarna
- Ge och ta vikt, säger någon.
- Vad behövs där undrar lärarna
- Kroppskontakt, säger en kille som heter Andreas Olsson och tillägger att det behövs samarbete och att man vågar lita på den andre.
- I nästa övning jobbar eleverna två och två. Den första fryser i en pose och den andra har till uppgift att "svära" med en egen pose.
- Läraren Ann-Sophie Carlsson som smugit in för att titta till eleverna en stund tycker att det är roligt att skolan fick vara med i projektet. För skolan kostar det ingenting att få del av workshopen, för den rymms inom ett stort interreg-projekt.

ANNA WIKSTRAND, utvecklingschef på Arvika kommun, berättar att Region Värmland och Dans i Värmland är huvudman för projektet. I Norge finns Hedmarks teater med som medfinansier. Flera Värmlandskommuner, däribland Arvika bidrar också till det treåriga projektet.

- Dans i Värmland stöttar med danspedagoger, säger Anna Wikstrand och fortsätter:
- Syftet med arbetet i skolan är att man använder dans som en pedagogisk metod. Den ska också kunna användas integrerat i undervisningen.
- Men det är inte enbart skolor som får del av dansprojektet.
- En annan del av projektet är att det ges föreställningar öppna för allmänheten. Det är alltså både en intern del och en publik del, säger Anna Wikstrand.

Veronica Nordenberg Olsson
0570-71 44 15

Projektets mediekontakter har resulterat i tidningsartiklar och radioinslag vilket bidragit till en positiv bild av Inre Skandinavien som en Dansregion